Beyond Gillette.

"The third blade is invisible.
It belongs to me."

FERDINANDO FREGA

NANDO THE SCRIBE

THE GILLETTE QUADRILOGY • VOLUME IV

NAPLES-POST.COM

ANDERKANT GILLETTE

THE COMPANY · 12

Die vierde volume van die Gillette-kwadrilogie: ’n bestuurder wat aangestel is om ’n Napolitaanse begrafnismaatskappy te bestuur en uiteindelik Gillette-skeermesse aan die dooies voorskryf, dan sy eie begrafnis in ’n sweetpak, ’n hiernamaals met aanmeldtoonbanke en inskakelingsprosedures, die begrafnisse van vyf miljardêrs wat hy as konsultant waarneem, en ’n laaste versoek om in Amerika weer gebore te word – met ’n handtekening by aflewering.

KOLOFON

Ferdinando Frega – Nando the Scribe – Die Vyfde Lem

Narratiewe pionier van die Gedragskode. Hy het ’n eendollar-uitgewersekosisteem rondom ’n enkele idee gebou: finansies het nie ’n geldprobleem nie. Dit het ’n gedragsprobleem.

Geredigeer en saamgestel binne die **ONEDOLLAR-STORIES**-ekosisteem. Digitale argitektuur: **NAPLES-POST** · **NOASPECTTIME** · **ONEDOLLAR-STORIES.** Eerste keer gepubliseer in 2026. Geset in ’n skoon, moderne tipografiese uitleg, geoptimaliseer vir digitale lees. Gepubliseer in die Verenigde State.

KOPIEREGKENNISGEWING

© 2026 Ferdinando Frega. Alle regte voorbehou.

Geen deel van hierdie publikasie mag in enige vorm of op enige wyse gereproduseer, versprei of oorgedra word, insluitend

fotokopiëring, opname of ander elektroniese of meganiese metodes, sonder die voorafgaande skriftelike toestemming van die skrywer nie, behalwe in die geval van kort aanhalings in kritiese resensies en sekere ander niekommersiële gebruike wat deur die kopieregwet toegelaat word. Ongemagtigde gebruik, reproduksie of verspreiding van hierdie werk is verbode.

REDAKSIONELE NOTA

Dit is die vierde en laaste volume van die Gillette-kwadrilogie.

deur Ferdinando Frega – Nando the Scribe.

Die volledige reeks:

Volume I – Drie Lemme. Een Gillette. (2026) naples-post.com

Volume II – Brand Narrative Gillette. (2026) naples-post.com

Volume III – Onmoontlike Gillette. (2026) naples-post.com

Volume IV – Anderkant Gillette. (2026) naples-post.com

Hierdie volume sluit nie die narratief af nie. Dit verwyder die laaste muur.

VOOR DIE EERSTE SNY

Die meeste mense bring hulle lewe deur met pogings om aanvaar te word deur stelsels wat hulle nie gebou het nie. Korporatiewe stelsels. Uitgewersstelsels. Sosiale stelsels. Familiestelsels.

Hulle pas aan. Hulle onderhandel. Hulle wag vir erkenning.

Ek het nooit daardie geduld gehad nie.

My lewe is deur drie lemme gevorm.

Die eerste het behoort aan ’n man wat ’n weggegooide idee omskep het in een van die herkenbaarste name in die moderne geskiedenis: **King Camp Gillette**.

Die tweede het aan my pa behoort – veertig jaar binne The Gillette Company – wat my geleer het dat dissipline nie skree nie; dit kalibreer.

Die derde is onsigbaar. Dit behoort aan my. Dit sny deur bedrywe, identiteite, lande, mislukkings, sukses, skryfwerk, stilte – en stelsels wat steeds nie weet waar om my te plaas nie.

Hierdie boek is nie ’n viering van sukses nie. Dit is nie ’n gedenkskrif nie. Dit is nie ’n sakehandleiding nie. Dit is nie letterkunde wat goedkeuring soek nie.

Dit is die optekening van wat gebeur wanneer ’n man ophou vra waar hy hoort en begin om strukture te bou wat die werklikheid dwing om hom te erken.

Sommige name verkoop produkte. Sommige name verdwyn. Sommige name laat merke na lank nadat die hand weg is.

Dit is die storie van drie lemme. En waarom een naam nooit genoeg was nie.

DIE WERK

Werk het my nooit bang gemaak nie, my nooit ongelukkig gemaak nie. Ek het altyd met dié wat gely het, gespot: *“As jy lus is om te werk, spring op my.”* ’n Manier om hulle ellende uit te dryf en hulle te wys dat werk vir my net betaalde vermaak was.

Hulle het na my gekyk en nie verstaan nie. Ek het altyd geglimlag, was altyd gelukkig, selfs wanneer ek op papier twintig uur per dag

gewerk het. Moegheid was ’n luukse wat my nog nie opgeëis het nie.

Mettertyd het ek verstaan waarom: ’n oupa wat ’n mynwerker was, ’n pa wat verkoop het sonder om ooit op te hou, en ek – die produk van hulle gene. Ek kon nie anders uitgedraai het nie.

In my daaglikse uitdrukkings, uitbundig en luid, het ek verklaar dat ek vir die beste maatskappy ter wêreld werk. Mense het dit nie verstaan nie, en ek kon dit nie verduidelik nie. Geld was bloot ’n gevolg van ’n daaglikse vertoning tussen teater en probleme – die eerste het jou laat dink, die tweede het jou gedwing om op te los.

So het ek die wêreld rondgereis, meer as vyf-en-sestig lande. My lewe as konsultant en adviseur het elke uur gevul behalwe die nag. Tot my dogter my een dag gevra het om huis toe te kom, na Italië.

Hoe kon ek nee sê. Dit was 2020. Die oomblik toe ek die huis binnestap, het die foon gelui – Milaan se kode. ’n Vrouestem: *“Ek is dr. Musolino van MERCURY URVAL. Ons het u CV. ’n Kliënt van ons soek ’n profiel soos u s’n. Wanneer is u beskikbaar?”*

“Jammer,” het ek gesê, “ek het pas uit Suid-Amerika teruggekom en ek is nie seker ek het verstaan wat u werk is nie.”

Sy het gelag, briljant, skerp, en na Spaans oorgeskakel: *“Yo busco la cabeza por un trabajo. ¿Entiende?”* Ek het geantwoord: *“Claro que sí.”* Ons het albei gelag.

“Wanneer kan ons ’n video-oproep doen?” “Skeduleer dit op Zoom en stuur vir my die skakel. Ek is stiptelik. Ek is ernstig.” “Ons weet u is ernstig. U is die seun van die Gillette-groep. Ons het jare lank met hulle saamgewerk. Maar u het nooit deur ons gegaan nie.” “Ek het nie geweet dat julle daar gewerk het nie. ’n Goeie kans om u nou te ontmoet. Wat ook al gebeur, dit sal ’n sukses wees.”

Ek het neergesit. My dogter het gefrons. “Wat is fout?” “Pa, jy is getroud. Jy het pas ingestap en jy praat al klaar met ’n ander vrou?” “Giorgia,” het ek gesê, “sonde gebeur nie wanneer jy praat nie. Net wanneer jy gaan lê.”

Ons het gelag.

DIE VIDEO-OPROEP

Ek het goed aangetrek opgedaag: geskeer, skoon, horlosie, ligblou hemp, blou das… en net ’n boxerbroek daaronder. My vrou het my langbroek iewers in die huis weggesit en ek kon nie die tas oopmaak om ’n ander een te kry nie.

Dit was warm. Eerlikwaar, ek was nie bekommerd nie. Ek was oortuig sy sou nooit onder my middel sien nie. Ten minste, dit is wat ek gedink het.

Die oproep het begin. Sy het die maatskappy verduidelik: ’n Napolitaanse multinasionale maatskappy wat oor Europa heen bedrywig is, drie takke, 176 voertuie, byna 120 werknemers. Hulle het ’n bestuurder nodig gehad om die uitstallerskanaal en die verkoopsmag te bestuur.

Dit het by my vaardighede gepas. Maar toe ek vra in watter sektor hulle werk, het sy gelag.

“Kan ons mekaar op die voornaam noem?” “Seker.” “Ek is Marta.” “Ek is Nando.”

“Hulle is markleiers in die begrafnisbedryf. Hulle slagspreuk is: *‘As jy sterf, styg jou bestedingswaarde.’*”

Ek het nie ’n oog geknip nie. Ek moes verstaan wat uitstallers met die dooies te doen het.

Die werklike pos is so opgesom: **verantwoordelik vir die visuele uitleg van die nadoodse uitstalling.**

Ek het dit nie gesnap nie. “Jammer, wat moet ek doen?” “U koördineer die personeel wat die dooies in die doodskiste plaas, hulle aantrek, hulle skoonmaak en sorg dat hulle vir die familie aanvaarbaar lyk.”

“En die interessante deel is die geld,” het sy bygevoeg. “As u aanvaar, is die eerste maand €12 500 plus uitgawes. Geen kontrak nie. Net ’n kwitansie.”

“Waarom geen faktuur nie?” “Goeie vraag. Hulle het daardie woord uit hulle woordeskat verwyder. Die meeste oorledenes was volgens hulle families slagoffers van *‘fatture’* – vloeke, nie belasting nie. So, moet asseblief nie fakture noem nie.”

“Werkplek?” “U keuse: Napels, Barcelona, Londen. U kan oor drie dae begin.”

Ek het gedink: ek het my hele lewe lank die lewendes bestuur. Hoe moeilik kan die dooies wees?

Ons het gegroet. Ek het vir haar gesê ek gaan Napels toe. Sy sou die besonderhede per e-pos stuur. Ek hoef haar niks te betaal nie.

“Waarom nie?” “Ek trakteer vandag. Wanneer u weer in Milaan is, nooi my vir ete. Al is ek getroud, sal ek my vir een aand heeltemal vir u vrymaak.”

Ek het opgestaan in die veronderstelling dat die oproep verby is. Sy was nog aanlyn. Sy het my in my boxerbroek gesien.

Sy het uitgebars van die lag. “Ek hoop nie u beplan om so te werk nie. Hulle is nie gereed om u soveel te betaal nie – en ook nie om ’n bestuurder in sy onderklere te sien nie.”

DIE AFLEWERING

Ek het by Napels se Sentrale Stasie aangekom. ’n Man in ’n swart baadjie en pet het ’n bord vasgehou: **sg. FREGA MAN… AGER.**

Waar is ek?

Hy het my gegroet. “Ons moet eers ’n aflewering doen, dan gaan ons na die hoofkantoor.”

Ons het in ’n Mercedes 300 CDI geklim – lykswa-weergawe. My rolkoffer het voor gebly. Geen plek agter nie: die doodskis was daar. Ons aflewering van die dag.

Ons het by die woning van die oorledene stilgehou. ’n Vrou het gesê: “Nee, die dooie is nie op hierdie uur hier nie. U sal hom by nommer 38 kry. Dit is twaalf.”

Nie Cinecittà nie. Die Spaanse Kwartier. Armoede, misdaad, ironie, oorlewing.

Ek het begin lag. Ek het geweet dit sou ’n unieke ervaring wees. Onmoontlik om vir mense te vertel – hulle sou my nooit glo nie.

By die regte adres, voordat die doodskis afgelaai is, het die bestuurder gevra: “Is die dooie hier?” Die vrou het geantwoord: “Die partytjie is hier.”

“Maar voordat julle aflaai, moet ek weet of hulle vir die doodskis betaal het,” het sy bygevoeg.

Hy het die maatskappy gebel. Bevestig. ’n Doodskis van die *reverse class*.

Ek het nie verstaan nie. In die motor het ek vir Paolo, die bestuurder, gevra: “Wat beteken reverse?”

Hy het na my gekyk. “Dis soos opgeknapte skootrekenaars. ’n Herstelde doodskis. Een jaar waarborg. Ons het dit by ’n ander begrafnispakhuis gaan haal, skoongemaak, die voering vervang, ontsmet en dit weer op die mark gesit.”

“En die voordeel?” “Die familie betaal half prys. Hulle spaar. In Napels gee hulle om vir sulke dinge.”

DIE HOOFKANTOOR

’n Huis langs die pad met ’n groot veld daarom. Twee pakhuise langsaan. Elke aand het dieselfde vragmotor, dieselfde bestuurder, op dieselfde tyd, leë doodskiste afgelewer. Dit het my laat dink – maar nie bekommerd gemaak nie.

Ek het ’n etiket nagegaan: *Made in Austria*. Vals. Werklike oorsprong: twaalf kilometer daarvandaan, **SECONDIGLIANO.**

Maurizio, die eienaar, het my na ’n B&B geneem. Klein ateljeewoonstel, funksioneel. ’n Jong, vriendelike, vetsugtige Poolse diensmeisie wat gekyk het maar nie gepraat het nie.

Die volgende oggend het ek haar in Pools gegroet. Sy het gesmelt.

My vrou het gebel. Ek het haar nie van die vertoning vertel nie. Net dat dit ernstige werk was. En ek gee altyd alles. Werk is nie ’n speletjie nie.

Moet nooit die boer laat weet hoe lekker kaas met pere is nie.

Om 02:00 het Paolo aan my deur geklop. “Ons moet gaan. ’n Aflewering. U moet instruksies gee vir u werk.”

Niemand het my vertel wat my werk was nie.

’n Paar kilometer. ’n Man van twee-en-sewentig. Hartaanval. Hy moes aangetrek, skoongemaak en vir foto’s voorberei word.

“Hoe skeer ons hom?” het hulle gevra.

“Gebruik ’n DISPOSABLE Gillette.” Hulle het nie een gehad nie. Hulle het my ’n Gillette-skeermes gewys wat hulle *die skoffel* genoem het. Waar de hel is ek.

Hulle was op die punt om ’n stuk seep vir skuim te gebruik. “Waarom gebruik julle nie skeerskuim nie?”

“Ons het PRORASO gebruik. 600 ml eksklusiewe aanbod, teen die prys van die 200 ml. Geld gespaar. Toe dit op was, het ons teruggegaan na seep.”

“Gaan koop ’n naskeermiddel uit die EMULSIONI SERIES. Sonder bloedsomloop kleef alkohol nie aan die vel nie. Hierdie een wel.”

Vir klere het die familie die troupak voorsien. Gebruik vir die twee belangrikste dae in ’n man se lewe: die huwelik en die dood.

Volksfilosofie oral. Logika word deur noodsaak vervang. Daarom bly regte bestuurders nie in kantore nie – hulle leef in die gebied, waar die werklikheid asemhaal.

Op pad terug, nog ’n oproep. Nog ’n huis. ’n Man van veertig, kanker.

“Hoe skeer ons hom?” het die nuwe span gevra.

“Gaan mark toe. Koop ’n MACH3 of ’n FUSION GILLETTE. ’n Man van sy ouderdom verdien gemak sonder sperdatums, waarheen hy ook al gaan. En kry ’n Gillette-skeerjel. Ek sal julle wys – ’n bietjie op julle vingerpunte en dit rys soos geklopte room.”

Hulle het die instruksies gevolg. Die families was gelukkig. En ek het besef: selfs nadat ek Gillette verlaat het, het ek steeds hulle

produkte verkoop. Ek kon dit nie help nie. Die moeder is altyd by my.

DIE VOLGENDE DAG

Elke dag het gevoel soos ’n toneelstuk met ander akteurs. Die dood lyk staties vir die lewendes – dit is dit nie.

’n Vrou het na die kantoor gekom. Haar bejaarde moeder het pas gesterf. Haar versoek het my verras, maar nie geskok nie.

Die oorledene was drie-en-tagtig, met sterk hergroei van hare op die bene. Voordat die doodskis toegemaak word, wou sy hê dat haar moeder geskeer moes word.

Ek het die vrouespan gestuur. Hulle was gereed om mansskeermesse vir ’n vroulike ritueel te gebruik – twee wêrelde wat selde ontmoet en dikwels bots.

Tot in die ’90’s het vroue hulle mans se lemme gebruik. Toe het die mark produkte vir vroue geskep. Waarom nie nuwe kulturele gewoontes skep nie?

Ek het vir Vanessa gesê om na die naaste winkel te gaan en DISPOSABLE AGILITÉ te koop – dié wat ons vroeër verkoop het – of VENUS GILLETTE, plus SATIN CARE-skuim.

Alles is perfek gedoen. Ná sewe dae het die maatskappy hulle grootste probleem opgelos: **inligting**.

Saterdagaand het die spanne tougestaan om betaal te word. Ek was ook in die tou. Toe het ek uitgestap, weggegaan en huis toe gegaan na my familie.

Ek het daardie mense my kennis gegee. En ek het besluit dat dit nie betaal moet word nie. Wanneer iets ten goede gedoen word,

het geld geen rede om te bestaan nie.

Want dit is wie ek is.

Nando

MY EIE BEGRAFNIS

Ek het nog altyd verkies om begrafnisse oor te slaan. Om mense te onthou vir wie hulle was, nie vir hoe hulle ingepak en verskeep is nie, het vir my waardiger gevoel. Maar hierdie keer kon ek nie vermy om dit by te woon nie. Dit was *my* begrafnis.

Ses arme bliksems het die doodskis gedra. My dogter het die klassieke swart pak geweier en my eerder in ’n sweetpak aangetrek. “Waarheen jy ook al gaan, jy moet gemaklik bly,” het sy gesê. Tennisskoene ingesluit. En my foon, behendig in ’n sakkie geplaas. ’n Piekniekstel vir die hiernamaals.

Die lykswa was gemaklik genoeg, al het die skokbreker agter links ernstige hulp nodig gehad. Elke slaggat het my linkerteelbal uit die onderbroek laat glip. Daar was geen lig in die doodskis nie, so ek kon dit nie regmaak nie. ’n Briesie vars lug in die donker van die ewigheid.

By die ingang van die kerk het hulle my op vier houtbalke geplaas. My enigste bekommernis: het hulle my reg geplaas, of sou ek afrol soos ’n sak aartappels? Toe het ek onthou: ek was reeds op die vloer van die lewe, dood.

Die priester het gepraat. ’n Paar waarhede, baie versinsels. Toe die parade van mense wat dinge oor my voorlees. Totdat ’n ou vrou nader gekom het, die doodskis gesoen en gevra het: “Mag ek hom soen voordat julle hom insit?”

’n Vriendin het opgestaan en gesê: “My man het my altyd dieselfde gevra voordat hy dit ingesit het. Een laaste soen.” Ahahahah.

Seremonie verby. Net ek en die bestuurder het na die begraafplaas vertrek. Die adres was direk op die doodskis geskryf: *Condera-begraafplaas, lykshuisvleuel, perseel vyf-en-veertig, fase 23, tweede verdieping, eerste nis*. Onmoontlik om dit verkeerd te kry. Die mensdom het ontwikkel: geen afdelings vir mans of vroue meer nie. Net dooie mense. Doeltreffend.

Hy het my afgelewer, gewaai en vertrek. En ek het gedink: *Wat doen ek nou?*

Twee dames – al ’n paar jaar dood – het verbygekom en my vir ’n koffiepouse genooi terwyl die Begrafnissindikaatraad die nuwe reëls vir nuwelinge goedkeur.

Ek was nuuskierig, maar moeg. ’n Nuwe rol, ’n nuwe bate, iets om te leer sodat die wêreld net een ding kon sê:

Ek was nuuskierig, maar uitgeput. Ek was minder as ’n dag dood en hulle het my al klaar papierwerk gegee. Selfs die ewigheid het inskakelingsprosedures gehad.

Nando

ALDILA’ STREET, NY CITY

Die aand voordat alles gebeur het, het ek ’n bietjie swaar geëet. Gebraaide soetrissies met aartappels, ’n varkskenkel van een kilogram, twee glase rooiwyn en – net om met elegansie af te sluit – ’n bak borlottibone-slaai.

Dit was 7 Mei 2058. Ek was maar drie-en-negentig, maar ek het dit nie gewys nie – dit wil sê, ek het dit nie geadverteer nie. ’n Egte

Kalabriër: terughoudend, nie geheimsinnig nie. Dit was my manier van wees. Dit was ek.

Ahahahah.

Toe het dit gebeur: ek het my liggaam nog in die bed sien lê, en ek was daarbuite en het gekyk. Ek het na die lessenaar gestap om dit aan te skakel en ’n storie te skryf – ek het dit so lank gedoen dat dit my gunstelingtydverdryf geword het. Maar my hande het nie meer oor die sigbare dinge gebied nie.

Ek was dood. Ek was op pad na die hiernamaals.

Die eerste vraag wat ek myself gevra het, was nie wie ek sou ontmoet nie, ook nie hoe ek daar sou kom nie. Nee. Die enigste ding wat in my gedagtes vasgesteek het, was: **hoe sou die mense wat my geken het, op my vertrek reageer?**

Ek kon my hulle reeds voorstel.

“Hoog tyd.” – Dié wat my nog altyd verduur het.

“Dis een van sy truuks.” – Die pessimiste.

“Nog ’n manier om sy lewe te vertel.” – Die WordPress-skare.

Die KI’s sou glad nie reageer nie.

Familie en vriende? Hulle het hierdie grens reeds voor my oorgesteek. Ek het hulle bloot ingehaal.

’n Hand op my skouer het aangedui dat iemand gekom het om my te kom haal. En ons het begin vlieg – of ten minste, dit is wat ek gedink het. Maar nie soos voëls nie, nie soos vliegtuie nie, nie soos enigiets wat ons ons ooit kon voorstel nie. Geen engelvlerke nie, geen filmiese hemelvaart nie. Dit alles was net die formaat wat hulle aan ons verkoop het.

Die oorgang was heel anders.

Ek het omgedraai om na die hand op my skouer te kyk, en ons was reeds in die nuwe huis.

Beter as FedEx wat pakkies aflewer. Ahahahah.

'n Man by die ingang het die aanmelding gedoen, en ek het my nommer gehad om in te gaan.

Die "neem-'n-nommer"-masjien is hier afgeskaf. Enigiets wat na 'n tou lyk, het die duiwel verteenwoordig, en die enigste verteenwoordigers wat toegelaat is, was dié wat daardie werk in die lewe gedoen het. Niks meer nie.

My beurt het aangebreek, en die verwelkomingsin was:

"O nee, ons het jou uiteindelik hier gekry. Twaalf keer, twaalf pogings. Wie is jy?"

Niemand in die besonder nie. Net iemand wat jy nie verwag nie.

Nando

VERVOLG I

Wel, ek het in hierdie plek aangekom, net aan die weduwee se seuns bekend – ten minste toe ek nog gelewe het. Maar wat moes nou gebeur? Watter gebeure? Ek het na die uitvoerende hoof gesoek, maar kon hom nie kry nie.

'n Vrou het verbygestap, goed aangetrek, baie beleefd. Sy het nie gestop nie. Sy het 'n gevoude briefie op die naaste oppervlak gelos en aangestap.

Ek het dit oopgevou. Kamer. Tyd. Die Pionierskamer, 11:00.

Geen kaart nie. Ek het reeds die gereedskap gehad.

Net die laaste tydperk van my lewe – net 35 jaar – was onder hersiening. Ek was gelukkig. Die res van die kak wat ek aangevang het, het verval. Ek sou niks hoef te regverdig of te verduidelik nie.

Ek weet nie hoe om te bestuur nie, geen motor nie, geen stap nie – maar ek het myself binne die kamer bevind. En wie kry ek om die direksietafel sit?

Ek wed jy sal dit nooit glo nie, selfs al probeer jy.

Dis ek op 5 jaar oud. En ek het begin huil – nie van emosie nie, maar omdat ek nie kon verstaan hoe ek daar aangekom het, of op watter ouderdom nie.

'n Bekende vraag het weerklink:

"Onthou jy toe ek jou gevra het of jy bereid is om tot 93 te lewe?"

"Ja," het ek geantwoord.

"En later, toe ek gevra het of jy gereed is om te ly terwyl jy jou geliefdes voor jou sien vertrek?"

"Ja," het ek geantwoord.

"Jy bly uiters konsekwent. Ek het dit vir die uitvoerende hoof gesê, maar hy het my nie geglo nie. En nou weet ons nie waar om jou verblyf toe te wys nie."

Dante het die Goddelike Komedie geskryf, maar hy het jou kategorie nie voorsien nie. Selfs Bezos met Amazon het dit nie reggekry nie. En Google het vir byna 30 jaar platgeval.

"Ons verstaan volkome, maar gee ons tyd. Ons vra jou om op standby te bly."

Standby. Ek het gedink dit is 'n bemarkingsterm. Toe het ek gewonder of dit ook 'n Kamasutra-posisie is. Ons was in die

hiernamaals, en ek het hierdie idioom nog steeds nie bestudeer nie.

Nando

VERVOLG II

Tyd werk hier anders. Ek het dit agtergekom toe ek probeer tel het hoe lank ek al wag en gevind het dat die getal aanhou rigting verander.

Toe ’n stem – nie hare hierdie keer nie. Net ’n stem, van geen punt in die kamer nie.

“Kamer 2. 13:00.”

Ek het nie gevra hoe om daar te kom nie. Ek het reeds die gereedskap gehad.

Die kommissie het vergader om te besluit wat om met my te doen. Ná ’n lang sitting het hulle die uitspraak gelewer:

“Jy het ’n amptelike mandaat om die ETERNITY-weergawe van ONEDOLLAR.STORIE. ALDILA.’ te skep. Op een voorwaarde.”

“Watter voorwaarde?”

“Voordat jy publiseer, moet ons die stories lees.”

Ek het al iets soortgelyks ervaar, maar dit was die laaste plek om te bly. En ek moes ’n kalm besluit neem.

So het ek gevra: “Wat kry ek in ruil?”

“Wat wil jy hê?”

“Net 1 USD.”

Nando

VERVOLG III

Op ’n stadium het ek gewonder waarom ek nie honger was nie, waarom ek nie gestort, geskeer of my gewone oggendroetine gedoen het nie. Hoe dom was ek – dit het dadelik voor die hand liggend geword: ek het nie ’n liggaam gehad nie, so wat moes ek onderhou?

Niemand anders was sigbaar nie. Maar almal was bloot terughoudend, en agter elke siel was daar ’n missie wat hulle nie geadverteer het nie.

Toe het die plafon gepraat. Of die vloer. Rigting is hier irrelevant.

“Frega.”

En ek het geantwoord: “Verskoon my, maar as die liggaam weg is, hoe het julle dit reggekry om die van te behou?”

Die stem het geïrriteerd teruggekap: “As ons jou reeds nie kan kategoriseer nie, jou nêrens kan plaas nie, wil jy hê ons moet die enigste verwysing wat ons het, uitvee? Hoe identifiseer ons jou dan?”

“Goed. Sê vir my wat ek vir julle kan doen.”

“Ons het kennis ontvang dat sommige van die bekendste miljardêrs in die volgende sewe aardse dae hier sal aankom.”

“Op besoek?” het ek gevra.

“Hier doen ons nie aan Shareholding of Wall Street Eternity nie. Net af en toe ’n oornamebod, maar dit raak jou nie. Hulle kom omdat hulle tyd verstreke is. Maar ons het jou konsultasie as begrafnistoesighouer nodig. Jy moet waarneem en rapporteer wat mense ná hulle dood oor hulle sê en dink, en hoe hulle optree.”

“Wat bied julle my vir hierdie operasie?”

“Die gewone: 1 USD.”

“Nie hierdie keer nie.”

“Wat wil jy dan hê?”

“Om weer arm gebore te word, soos voorheen. Maar hierdie keer werklik in Amerika. Geen foute nie.”

“Waarom?”

“Daar is een ding wat ek meer as enigiets op aarde mis.”

“Vroue?”

“Nee.”

“Wat dan?”

“Die reuk van mangate wanneer die stoom opstyg. Dit is tuis. Dit is my plek.”

Nando

VERVOLG IV

Hulle het my die lys gegee, en ek was eerlikwaar verbaas dat al hierdie miljardêrs saam gesterf het. Hoe moes ek hulle een vir een vertel? Dit wou binne die Internasionale Monetêre Fonds staan, en daarom het ek ’n kwytskelding gevra: een verslag op ’n slag.

En om persoonlike redes sou ek met oom Warren begin – hy het my Gillette besit, ek het hom daardie hoflikheid verskuldig.

Dan sou ek na die ander aanbeweeg. Maar wat jy op die punt staan om te hoor, is eienaardig, en dit leer net een ding: ons is niks anders as ’n tydelike houer nie, nie ’n tyd wat enigiets bevat nie.

- **begrafnis van Jeff Bezos** → geld, mag, nalatenskap, media
- **begrafnis van Bill Gates** → tegnologie, beheer, filantropie, intelligensie
- **begrafnis van Elon Musk** → persoonlikheidskultus, chaos, aanhangers, Mars
- **begrafnis van Warren Buffett** → ou kapitaal, opvolging, stilte
- **begrafnis van Donald Trump** → totale skouspel, faksies, mediasirkus

Geniet die lees.

Nando

VERVOLG V

Begrafnis van Warren Buffett → ou kapitaal, opvolging, stilte

Dit is agter geslote deure gehou. Hulle het net ’n handjievol mense verwag – met Berkshire was hy immers niks meer as die houer van ’n paar mans met baie geld nie, en hy het nooit werklik ’n kommersiële onderneming bestuur nie, ten minste nie direk nie.

Dié wat onvermydelik die vertrek gevul het, was joernaliste en pers, ’n paar kollegas, twee ware vriende, familie en die onvermydelike lewenslange sekretaresse – die een met wie hy nooit geslaap het nie. Almal gereed om ’n komma te gryp en dit in ’n artikel, ’n nota, ’n gebeurtenis binne die gebeurtenis te omskep. Gelukkig het nie een van hulle probeer om ’n boek te skryf nie.

Oom Warren het hulle, soos altyd, almal voorgespring. En wanneer hy gepraat het, het hulle geluister – soos jy luister na ’n oupa wat die kleinkinders bymekaarmaak en hulle tot in mikroskopiese besonderhede van die diere van die savanne vertel. Behalwe dat sy savanne sy kantoor in Nebraska was, en byna niemand het dit geweet nie.

Iemand het fluisterend, sonder om die lippe te beweeg, die buurman gevra of dit sin maak om daardie aandeel te hou of dit te verkoop – ’n instink sonder genesing. En die meester se raad was altyd dieselfde: as jy nie bereid is om te kyk hoe jou geld in die mark waarde verloor nie, bly tuis en sit dit onder die bed. Dit sal in elk geval waarde verloor, maar ten minste sal jy altyd weet wat oorbly.

Tydens die priester se preek het ’n brief aangekom – net ure vroeër – en hy het daarop aangedring om dit self voor te lees:

Ons sal jou nooit vergeet nie. Jy was en bly die indeks van ons lewens, en jou lesse is reeds aan die nuwe geslagte oorgedra. Want jy is, en sal altyd wees, die man wat gesê het: as dit buite reën en jy wil water opvang, moet nooit met ’n vergiet uitgaan nie.

Vaarwel, Oom.

Nando

Gebou deur Gillette. Steeds jou lojale neef, oom Warren.

VERVOLG VI

Begrafnis van Elon Musk – persoonlikheidskultus, chaos, aanhangers, Mars

Ek het ’n groter skare verwag. In plaas daarvan het ek bestuurders gekry wat amper verlig gelyk het – asof Elon ’n moeilike maal was om te verteer, ’n ryk gereg wat aanhoudend weer opgekom het. ’n Arm man met te veel geld. Dit was die stil opskrif.

In die gefluisterde gesprekke, dieselfde refrein: sy ma – model, skoonmaakster – en hoe die noodlot die Seun as die rykste man op aarde gekroon het, maar hy het nooit ’n vaste vrou gehad om dit alles aan na te laat nie. Hibried, soos sy maatskappy. Half genie, half haper.

Die joernaliste was natuurlik daar. Die mediasirkus mis nooit ’n begrafnis met kykerspotensiaal nie. Die ritueel was die gewone een – kameras, gemompel, die reuk van nat blomme.

Maar die priester… die priester was die ware onverwagse wending.

Toe hy oor Elon gepraat het, het hy gesê: “Hy was ’n lojale vriend. Hy het my eenkeer gehelp om die battery in my Tesla te vervang en my 2% afslag gegee. Danksy daardie oomblik het ek ’n priester geword. En daarom is ek vandag hier by hom.”

Ons het nie geweet of ons moes lag, huil of ’n psigiater bel nie. Want net toe het **Sam Altman** ingestorm – oë rooi, stem gebreek – hom op die doodskis gegooi en geskree:

“Jou bliksem. Jy het my vir 130 miljard dollar gedagvaar. Jy het verloor. En jy het my nie eens die genoegdoening gegee om die uitspraak vir jou voor te lees nie.”

Tussen die kranse het een uitgestaan: ’n enkele angelier, gestuur uit die Withuis. Niemand het ooit die afsender ontdek nie. Of almal het geweet en gemaak asof hulle nie weet nie.

Sy Twitter – wat X geword het, wat ’n raaisel geword het – was sy handtekening. Dit het hom gemerk op die dag van sy geboorte en die dag van sy vertrek.

Nando

VERVOLG VII

Begrafnis van Jeff Bezos → geld, mag, nalatenskap, media

Ek verklaar met absolute kalmte dat dit die begrafnis was wat my die meeste geïntrigeer het – nie vanweë **geld** nie, nie vanweë **mag** nie, nie vanweë **nalatenskap** nie, nie vanweë **media** nie – maar omdat die gesentraliseerde bestuur nooit enige projeksie na die nommer twee van die ryk toegelaat het nie, ’n man wat finansiële en fiskale foute oor die hele wêreld versprei gehad het, wat deur regerings dopgehou is en net geduld is vanweë die groot aantal mense wat hy in sy infrastruktuur in diens gehad het.

Maar hierdie gebrek aan duidelikheid is ook binne die rekeninge weerspieël – nooit seker nie, nooit gedokumenteer nie – hulle het verwysings en getalle gegee, maar nooit bewysstukke nie.

En so het op die uitgewersfront ’n klein literêre uittog na onafhanklikheid begin, met die leuse: *liewer min en seker as baie en twyfelagtig*.

Maar die mense in die kerk was afgelei en het oor ander begrafnisse van ander mense gepraat, en my oor het ’n groep vroue opgevang wat gesê het: *“Het jy gehoor? Die Italiaanse*

skrywer is ook dood – die een wat AMERICA geskryf het en die tale van die wêreld gepraat het, die beroemde 225 idiome. Die een vir wie ons almal lief was omdat hy gegee het sonder om geld in ruil te vra."

Wel, dit het my getref. Dit was een van daardie **nadoodse suksesse** wat mense gewoonlik nie onmiddellik en met onmiddellike effek erken nie. Dit vat net een vrou om jou nie te vergeet nie – en dan begin die virus.

Oor Jeff het die priester gesê: *"Ons was albei besig om kaal te word. Hy uit keuse, ek ook."*

Veilige reis.

Nando

VERVOLG VIII

Begrafnis van Donald Trump → totale skouspel, faksies, mediasirkus

Die Amerikaanse Grizzly – so het ek hom vroeër genoem – het dit reggekry om selfs in die dood in die middelpunt te bly. 'n Wese gebore vir die kollig, nie in staat om eenkant toe te staan nie, selfs toe die gordyn al gesak het.

Ons het ongewone jare deurleef. Hy het Amerika verder as sy eie grense uitgerek, vyftig state omskep in vyftig state plus tweehonderd-en-sewe ambisies, en toe teruggetrek. 'n Seldsame daad van selfbeheersing – of net die noodlot wat stilstaan om asem te skep.

Daar was die Venezolaanse hoofstuk, toe Maduro geval het in 'n toneel wat meer soos film as geskiedenis gelyk het. Toe die kort

fassinasie met Groenland. Toe die Indiese Oseaan, asof hy ’n private kompas volg wat net hy kon lees.

Hy het die horison altyd ’n bietjie verder geskuif, selfs wanneer niemand gevra het nie.

Tussen die kranse het een uitgestaan – ’n enkele angelier. Geen naam van die afsender nie. Óf niemand het geweet nie, óf almal het geweet en stilte gekies.

Sy Twitter, wat X geword het, wat ’n raaisel geword het, was sy ware handtekening. Dit het hom gemerk op die dag toe hy die vertrek binnegekom het, en weer op die dag toe hy vertrek het.

Vaarwel, meneer die President.

Nando

VERVOLG IX

Begrafnis van Bill Gates → Tegnologie, Beheer, Filantropie, Intelligensie

Die fortuine in die lewe word nie gebou nie – hulle word **aanvaar** en dan met die regte greep **bestuur**. Bill was presies dit: ’n geleentheid wat goed gebruik is, ’n manier van wees wat ’n styl word, ’n klas, iets wat jy eenvoudig nie kan vergeet nie.

Ek sal nooit die eerste keer vergeet toe ek hom buite die kampus ontmoet het nie. Ek het nie geweet wie hy was nie, hy het per ongeluk teen my vasgeloop, en omdat ek jonk en dom was, was ek op die punt om hom te slaan. Maar hy – versiende, oplettend, ’n man van deug en skerp kognisie – het na my gekyk en gesê: *“Seun, betaal vir twee biere, ek het geen geld nie.”* So het ek twintig dollar uitgehaal, en die meisie het die foto geneem.

Wat ’n **bliksem** – net om jare later uit te vind wie hy was.

Om by sy begrafnis in te stap het my getref soos om by ’n familiebyeenkoms in te stap, behalwe dat ek nie deel van sy erfenis was nie, en ek nooit enige ambisie daarna gehad het nie. Mense het aanhou fluister wie hy was, wat hy was, en agter daardie kalm, beheerste houding van hom was daar ’n man wie se vrygewigheid veel verder as die sigbare gestrek het.

Tydens die preek het die priester gesê: *“Danksy hom het ons die kerk gedigitaliseer, en nou word belydenisse in die geheim opgeneem en direk na die Pous gestuur.”* ’n Skugter gemompel het onder die aanwesiges versprei – totdat hy bygevoeg het dat hy maar net grap: *“Hulle gaan nie Rome toe nie. Hulle gaan reguit na die CIA.”*

Die joernaliste was buitengewoon beleefd. Baie het vir hom gewerk, en almal het aanhou vra vir stilte, want binne daardie opgeskorte tyd was **Bill se doodskis aan die praat**.

Vaarwel, my vriend.

Nando

NY CITY – EPILOOG

Uiteindelik sluit alles so af: geen fanfare nie, geen applous nie, niemand wat jou tot by die deur vergesel nie. Net jy, jou naam iewers geskryf, en ’n gang wat weier om te eindig.

Om te weet wat mense sê wanneer jy sterf, is ’n voorreg wat niemand behoort te hê nie. Dit verwoes die romantiese idee van die einde. Dit wys jou dat die waarheid altyd laat aankom, wanneer dit nutteloos is.

Ek het tussen die doodskiste geloop soos ’n werknemer van die hiernamaals, met die taak om ’n verslag te skryf wat niemand ooit sal lees nie. En toe die besluit oor my uiteindelik gekom het, het ek nie gehuiwer nie: **ek het gekies om as vrou terug te keer.** Die sterkste, die skerpste, die mees strategiese. Hulle laat die wêreld hulle swak noem net om te sien wie daarvoor val.

Toe het hulle gevra waar ek weer gebore wil word. Ek het hulle nie laat klaarmaak nie: **Amerika.** Enige staat, enige stad. Ek wou net een waarborg hê: dat die besending hierdie keer deur professionele mense hanteer sou word, en dat hulle by aflewering ’n handtekening sou vra.

So sal ek weet ek het werklik aangekom. Op die plek waar ek sal leef, en waar ek weer sal sterf. Met dieselfde kalmte, dieselfde ironie, dieselfde kort tree as altyd.

Einde.

Nando

NOTA

“Ons het een ding in gemeen gehad – en moenie dwaas dink dit was geld nie. Ons was almal dood, maar net dié wat die storie vertel het, sou nooit vergeet word nie.”

Ferdinando Frega